15/05/2023

Ράπισμα Στέιτ Ντιπάρτμεντ σε Τουρκία για τις διακρίσεις στο Οικουμενικό Πατριαρχείο και τη μετατροπή της Αγιάς Σοφιάς σε τζαμί

/ Αγία Σοφία / Επικαιρότητα

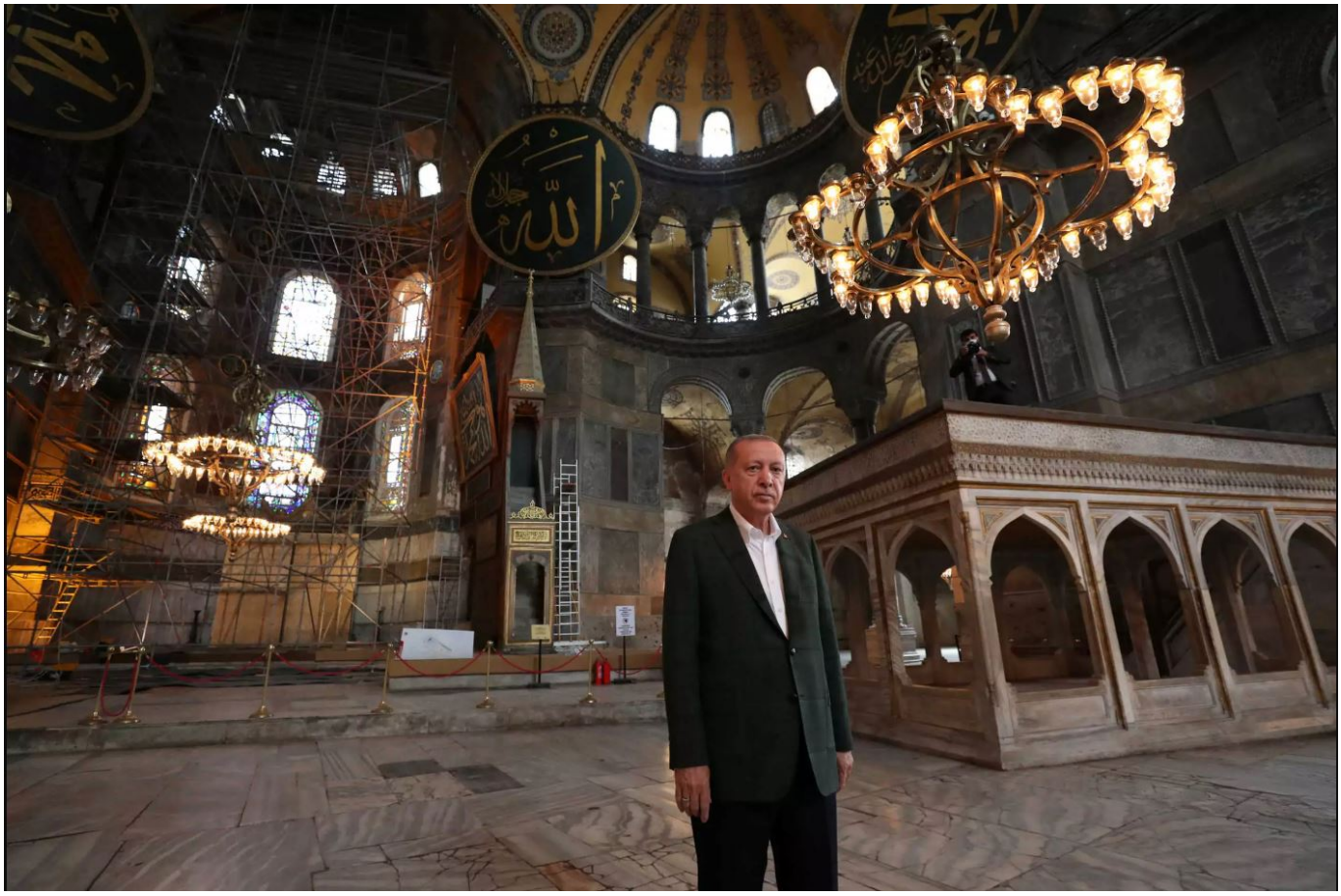

Τη συστηματική διάκριση που υφίσταται το Οικουμενικό Πατριαρχείο τις τουρκικές αρχές καταγράφει η ετήσια έκθεση του Στέιτ Ντιπάρτμεντ για τις θρησκευτικές ελευθερίες ανά για το έτος 2022. Για άλλη μια φορά γίνεται έκκληση από τις ΗΠΑ για την επαναλειτουργία της Θεολογικής Σχολής της Χάλκης ενώ αναφέρεται και το θέμα της μετατροπής της Αγιά Σοφιάς σε τζαμί.

Η έκθεση δημοσιεύθηκε σε μια κρίσιμη περίοδο για την Τουρκία καθώς η χώρα προχωρά σε δεύτερο γύρο εθνικών εκλογών στις 28 Μαϊου.

Αναλυτικότερα, η ετήσια έκθεση για τις θρησκευτικές ελευθερίες απευθύνεται προς το Κογκρέσο και περιγράφει την κατάσταση της θρησκευτικής ελευθερίας σε όλο τον κόσμο, περιέχοντας ξεχωριστό κεφάλαιο για κάθε χώρα. Η έκθεση

αναφέρεται σε κυβερνητικές πολιτικές που παραβιάζουν θρησκευτικές πεποιθήσεις και πρακτικές ομάδων, θρησκευτικών δογμάτων και ατόμων, καθώς και στις πολιτικές των ΗΠΑ για την προώθηση της θρησκευτικής ελευθερίας σε όλο τον κόσμο. Το υπουργείο Εξωτερικών των ΗΠΑ υποβάλλει αυτή την έκθεση σύμφωνα με τον Νόμο περί της **Διεθνούς Θρησκευτικής Ελευθερίας του 1998.**

Η καταγραφή των θρησκευτικών ελευθεριών στην Τουρκία

Σύμφωνα με την έκθεση του **Στέιτ Ντιπάρτμεντ,** η κυβέρνηση συνέχισε να μην αναγνωρίζει την ηγεσία ή τις διοικητικές δομές μη μουσουλμανικών μειονοτήτων, όπως το Αρμενικό Αποστολικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως, το **Οικουμενικό Πατριαρχείο Κωνσταντινουπόλεως** και το Αρχιραβινάτο. Το γεγονός ότι δεν αναγνωρίζονται ως νομικά πρόσωπα σημαίνει ότι δεν μπορούν να αγοράσουν ή να κατέχουν τίτλο ιδιοκτησίας ή να ασκήσουν αξιώσεις στο δικαστήριο. Αυτές οι τρεις ομάδες, μαζί με άλλες μειονοτικές θρησκευτικές κοινότητες, έπρεπε να βασιστούν σε ανεξάρτητα ιδρύματα που είχαν προηγουμένως οργανώσει, τα οποία εποπτεύονταν από ξεχωριστά διοικητικά συμβούλια, για να κατέχουν και να ελέγχουν τη θρησκευτική τους περιουσία.

Η κυβέρνηση χορήγησε και πάλι άδεια στο **Οικουμενικό Πατριαρχείο** να πραγματοποιεί ετήσιες ακολουθίες στην Παναγία Σουμελά του 4ου αιώνα στην Τραπεζούντα. Τον Φεβρουάριο, το ελληνικό υπουργείο Εξωτερικών χαρακτήρισε ως «βεβήλωση» τις εικόνες που εμφανίστηκαν στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης όπου έδειχνα ένα συγκρότημα να παίζει ηλεκτρονική μουσική μέσα στο χώρο. Η

τουρκική κυβέρνηση δεν επέτρεψε και πάλι στο Πατριαρχείο να τελέσει τις ετήσιες ακολουθίες στη Μονή του **Αγίου Νικολάου στην Καππαδοκία**.

Η κυβέρνηση συνέχισε να παρέχει εκπαίδευση σε σουνίτες μουσουλμάνους κληρικούς, περιορίζοντας, όμως, άλλες θρησκευτικές ομάδες να εκπαιδεύουν κληρικούς εντός της χώρας. Το Ελληνορθόδοξο και το Αρμενικό Πατριαρχείο συνεχίζουν να μην έχουν τη δυνατότητα να πραγματοποιήσουν επίσημη θεολογική εκπαίδευση εντός της χώρας.

Η κυβέρνηση δεν αναγνωρίζει επισήμως το καθεστώς του **Οικουμενικού Πατριάρχη Βαρθολομαίου Α'** ως ηγέτη των περίπου 300 εκατομμυρίων Ορθοδόξων Χριστιανών στον κόσμο, αν και πολιτικοί ηγέτες και κυβερνητικά κλιμάκια φαίνονται να το αναγνωρίζουν ανεπίσημα. Η επίσημη θέση της κυβέρνησης παραμένει ότι ο Οικουμενικός Πατριάρχης είναι ο θρησκευτικός ηγέτης μόνο της ελληνορθόδοξης μειονότητας εντός της χώρας.

Η κυβέρνηση συνέχισε να επιτρέπει μόνο σε Τούρκους πολίτες να ψηφίζουν στην Ιερά Σύνοδο του Οικουμενικού Πατριαρχείου ή να έχουν τη δυνατότητα να εκλεγούν στη θέση του Πατριάρχη. Συνέχισε την πρακτική της να χορηγεί υπηκοότητα σε Ελληνορθόδοξους μητροπολίτες σύμφωνα με τους όρους της κυβερνητικής λύσης του 2011 που αποσκοπούσε στη διεύρυνση της ομάδας των

υποψηφίων. Η κυβέρνηση συνέχισε να υποστηρίζει ότι οι ηγέτες των Ελληνορθόδοξων (Οικουμενικό Πατριαρχείο), των Αρμενικών Αποστολικών Ορθοδόξων και των Εβραϊκών κοινοτήτων πρέπει να είναι Τούρκοι πολίτες.

Στις 12-13 Σεπτεμβρίου, ο πρέσβης των ΗΠΑ για τη Διεθνή Θρησκευτική Ελευθερία συναντήθηκε στην ‘Αγκυρα και στην Κωνσταντινούπολη με κυβερνητικούς ηγέτες, εκπροσώπους της κοινωνίας των πολιτών και διάφορων θρησκευτικών κοινοτήτων. Σε συνάντηση με τον Οικουμενικό Πατριάρχη Βαρθολομαίο, επανέλαβε την υποστήριξη της κυβέρνησης των ΗΠΑ για την επαναλειτουργία της Ιεράς Σχολής της Χάλκης και προέτρεψε την κυβέρνηση να δώσει άδεια για την εκπαίδευση των ελληνορθόδοξων κληρικών.

Όσον αφορά την Αγία Σοφία, σημειώνεται ότι η κυβέρνηση την μετέτρεψε εκ νέου σε τζαμί το 2020 και ότι υπήρχαν αναφορές για βανδαλισμούς με στόχο χριστιανικά στοιχεία.

Η καταγραφή των θρησκευτικών ελευθερίων στην Ελλάδα

Στην έκθεση του Στέιτ Ντιπάρτμεντ, επισημαίνεται ότι οι ΜΚΟ δεν ανέφεραν σημαντική πρόοδο κατά τη διάρκεια του έτους όσον αφορά την επίλυση των εβραϊκών αξιώσεων ιδιοκτησίας από την εποχή του Ολοκαυτώματος, στις οποίες συμπεριλαμβάνονται και αξιώσεις ξένων πολιτών. Αρκετές αξιώσεις ιδιοκτησίας

της εποχής του Ολοκαυτώματος παρέμειναν ανοιχτές μέχρι το τέλος του έτους.

Στις 13 Φεβρουαρίου, ο υπουργός Υγείας Πλεύρης ζήτησε συγνώμη από την εβραϊκή κοινότητα για «προσβλητικές απόψεις» που είχε εκφράσει όταν ήταν μέλος του κόμματος ΛΑΟΣ. Ο Πλεύρης δήλωσε ότι «καταδικάζει κατηγορηματικά τον αντισημιτισμό» και είχε αποστασιοποιηθεί από τον πατέρα του, Κωνσταντίνο Πλεύρη.

Τον Μάιο, δικαστήριο της Αθήνας καταδίκασε έναν έκπτωτο μοναχό σε ποινή φυλάκισης ενός έτους με αναστολή για υποκίνηση βίας κατά των Εβραίων. Τον Φεβρουάριο, ένα δικαστήριο της Αθήνας καταδίκασε δύο ακτιβιστές ανθρωπίνων δικαιωμάτων σε ποινή φυλάκισης 12 μηνών με αναστολή για ψευδή κατηγορία για ρατσιστική και αντισημιτική ρητορική μίσους εναντίον ενός **Έλληνα Ορθόδοξου Μητροπολίτη.**

Τον Μάρτιο, η Πρόεδρος **Κατερίνα Σακελλαροπούλου** και τοπικοί αξιωματούχοι συμμετείχαν σε πορεία στη Θεσσαλονίκη για τη μνήμη των θυμάτων του Ολοκαυτώματος.

Στις 20 Ιουλίου, η Βουλή ψήφισε νόμο που ορίζει το χρηματοδοτούμενο από την κυβέρνηση τζαμί της Αθήνας στην περιοχή του Βοτανικού ως το θρησκευτικό κέντρο των μουσουλμάνων στην ευρύτερη Αθήνα (Περιφέρεια Αττικής). Ο νόμος

ανέθεσε στη διαχειριστική επιτροπή του τζαμιού Αθηνών, να συμβουλεύει την κυβέρνηση σχετικά με το Ισλάμ.

Τον Αύγουστο, το Κοινοβούλιο τροποποίησε τη διαδικασία βάσει της οποίας η κυβέρνηση διορίζει μουφτήδες στη **Θράκη.** Ορισμένα τουρκόφωνα μέλη της μουσουλμανικής μειονότητας της Θράκης συνέχισαν να αντιτίθενται στην πρακτική της κυβέρνησης να διορίζει μουφτήδες, πιέζοντας αντ' αυτού, για άμεση εκλογή μουφτήδων από την κοινότητα.

Η κυβέρνηση συνέχισε να δηλώνει ότι οι διορισμοί είναι η σωστή πρακτική επειδή οι μουφτήδες εκτελούν δικαστική λειτουργία και το Σύνταγμα απαιτεί οι δικαστές να διορίζονται και όχι να εκλέγονται. Επιπλέον, η κυβέρνηση επιτρέπει στους μουφτήδες να ασκούν τη Σαρία σε οικογενειακά και κληρονομικά ζητήματα, με τη συμβολαιογραφική συγκατάθεση από όλα τα εμπλεκόμενα μέρη